

skellige Stater og i første Række England skal afgive Erklæring om, hvilke Midler de i givet Tilfælde vil stille til Raadighed for Forbundets Retshaandhævelse. Jeg kan tilføje, at man fra fransk Side samtidig altid siger, at de Stater, som ikke mener at kunne stille noget til Raadighed, kan jo, hvis de ønsker paa Forhaand at faa dette fastslaaet, give Raadet en Meddelelse i Henhold til denne Paragraf. Endelig tilføjes det, at Forbundets beskyttende Virksomhed ogsaa skulde gælde overfor Stater udenfor Forbundet, hvis disse foretog Angreb paa nogle Forbundsstater, og dette skete i Strid med Forbundets almindelige Regler, til Trods for at vedkommende var opfordret til at underkaste sig disse.

I disse Bestemmelser var der efter Delegationens Mening — og jeg deler ganske denne Opfattelse — intet, som vi fra dansk Side ikke kunde billige. Men der opstod under de følgende Forhandlinger nogen Vanskelighed, og denne Vanskelighed opstod ved den Tale, med hvilken Ordføreren, Benès, forelagde Forslaget i Kommissionen. Han sagde om Sanktionsbestemmelserne, baade de militære og de økonomiske, at de laa indenfor Pagtens Ramme; men efter at han havde sagt dette — og dermed var vi fuldkommen tilfredse —, føjede han kort efter til, at nu var dog alligevel Pagtens System alvorligt forandret, saaledes at Sanktionsbestemmelserne blev af en ganske anden Styrke end tidligere.

Det var en af den Slags Udtalelser, med Hensyn til hvilke det er lidt tvivlsomt, hvor meget de egentlig betyder. Der var utvivlsomt i hans Erklæring ligesom Udtryk for to Stemninger; den ene, den engelske Opfattelse: Vi bliver udelukkende paa Pagtens Grund; den anden, den Opfattelse, som delvis næres af Franskmændene, og som helt næres af Randstaterne ved Rusland og af de nye og forvandlede Stater indenfor det tidligere habsburgske Monarki, nemlig denne, at det gjaldt at skærpe til det yderste Forbundets Magtmidler overfor eventuelle Lovbrydere.

Efter at Ordføreren havde fremsat denne Udtalelse, fremkom der Udtalelser fra fransk og engelsk Side, om hvilke der gjaldt dette, at de holdt sig Pagtens Indhold meget nær, og hvis kun disse havde foreligget, vilde der for os ikke have været nogen som helst Tvivl eller Vanskelighed. Men da der ved Siden af stod Ordføreren Udtalelse, og da Forholdet var dette, at de franske og engelske Udtalelser aabenbart var tilrettelagt, førend man havde

hørt Ordføreren Udtalelse, og egentlig slet ikke blot med en Stavelse beskæftigede sig med Indholdet af denne, var vi af Fremfattelse, at dette maaske i Fremtiden kunde give Anledning til Uklarhed paa et Punkt, hvor vi ønskede den fulde Klarhed. Vi mente derfor, at Kravet om en saadan Klarhed burde rejses.

Denne Stemning var imidlertid ingenlunde indskrænket til Danmark, men næredes af mange Stater, og den, som først rejste Kravet, var den hollandske Repræsentant, Loudon, Hollands Gesandt i Paris. Han fremførte det ved et følgende Møde med meget stor Skarphed, fremhævede Uklarheden i de Udtalelser, som var faldet fra Ordføreren Side, og bad om, at Ordføreren vilde redegøre for, hvad det var, han havde ment. Derefter svarede saa Udenrigsminister Benès med en ny Tale, som imidlertid ikke fjernede Uklarheden, og Følgen blev, at vi indenfor den danske Delegation overvejede, hvorledes vi skulde opnaa fuld Klarhed i dette Spørgsmaal. Vi blev enige om, at det sikreste Middel var at stille et Ændringsforslag; Ordførertaler og Indlæg i Diskussionen kan komme til mere eller mindre at staa imod hinanden og kan siden drøftes, hvorimod selve Aftalens Ordlyd dog alle Dage, selv om man ikke helt kan undgaa Fortolkninger, staar betydeligt fastere. Derfor ønskede vi, at der skulde stilles et Ændringsforslag, og i et følgende Møde stillede jeg dette Ændringsforslag.

Det gik ud paa at udelade de sidste noget ubestemte Ord af den Fortolkning, jeg før læste op, og i Stedet for at give Udtalelsen følgende Affattelse: Disse Forpligtelser skal fortolkes saaledes, at enhver af de underskrivende Stater er forpligtet til at samarbejde loyalt og effektivt paa Gennemførelsen af de Sanktioner, der er forudsat i Pagtens Artikel 16. Det var altsaa en Henvisning til selve Pagtens Artikler, og vi ansaa dette for hensigtsmæssigt. I samme Møde stilledes et Forslag fra belgisk Side, der ogsaa tilsigtede større Klarhed baade paa dette og adskillige andre Punkter.

I Begrundelsen af Ændringsforslaget henviste jeg til, at Spørgsmaalet om de militære Forpligtelser for Danmark var et fuldkommen afgørende Spørgsmaal. Vi havde rejst dette Spørgsmaal allerede ved Crillon-Forhandlingerne i 1919, hvor Kammerherre Bernhoft, det ærede Medlem Hr. N. Neergaard og jeg repræsenterede Danmark. Vi havde den Gang opnaaet baade klare Udtalelser og Ændringer i det Pagtudekast, som da forelaa, vi havde siden hævdet det danske Standpunkt sammen med ad-